

Javaslatok az adatkezelési terv elkészítéséhez

A következő szempontokat javasoljuk az adatkezelési tervben kifejteni, amennyiben relevánsak, értelmezhetőek a projekt keretében keletkező vagy felhasznált adatokkal kapcsolatban.

Csekély mennyiségű kutatási adat esetén

Ilyen esetben az adatok a kutatási dokumentációban és a megjelent publikációkban érhetőek el. A kutatási dokumentáció megőrzéséről kell nyilatkozni.

Pl. az ásatási naplók és dokumentáció a Magyar Nemzeti Múzeum adattárába kerül; a csekély mérési adat a publikációkban közlésre kerül táblázatos formában.

Az adatok jellege, mennyisége

- Az adatok jellege: meg kell adni a kutatás során keletkező adattípusokat, (pl. kép, spektrum, címkézett szöveg, táblázat, stb.).

Pl. JPEG formátumú képek; XML-TEI címkézett szöveg; spektrumok FITS formátumban; kérdőívek CSV formátumban; laborjegyzőkönyv; ásatási napló.

- Az adatok mennyisége: adatállományok becsült darabszáma, terjedelme.

Pl. ~10 ezer kép, egyenként 200 MB; kb. 1 TB; néhány tucat kisméretű táblázat.

Az adatok hosszú távú megőrzése

Az adatokat valamilyen memória-intézményben (pl. könyvtár, múzeum, levéltár, adatbank), megfelelő hosszú távú megőrzésre alkalmas adatbázisban (pl. repozitórium) célszerű elhelyezni és [DOI azonosítókkal](#) ellátni. Az elhelyezésre szolgáló repozitórium, adatbázis lehet nemzetközi, ill. hazai, országos vagy helyi, intézményi üzemeltetésű.

Pl. a projekt lezárta után az MTA KIK REAL repozitóriumában helyezem el az adatokat DOI azonosítókkal ellátva; a CERN Zenodo repozitóriumában helyezzük el az adatokat; az OpenBioMaps adatbázisba kerülnek az adatok, ahol a hosszú távú megőrzésről az MTA KIK REAL repozitóriuma gondoskodik.

Esetleges kockázatok és ezek kezelése

Itt kell megadni az esetleges etikai, biztonsági, személyes adatok kezeléséből adódó, veszélyeztetett fajok vagy régészeti objektumok pontos helyének közléséből fakadó (stb.) kockázatokat.

Pl. a kérdőívek nem tartalmaznak személyes adatokat, kockázat nincs; a kérdőíves adatokat anonimizáljuk; a személyes adatok miatt az adatok zárt archiválását kérjük; a védett madarak fészkelési helyeinek koordinátáit az esetleges károkozást megelőzendő pontatlan koordinátákkal szerepeltetjük.

1051 Budapest, Arany János utca 1.
Levél cím: H-1245 Budapest, Pf.: 1002
Telefon: +36 (1) 411-6387
FAX: +36 (1) 331-6954

Az adatok hozzáférhetősége, felhasználási licenc

Meg kell adni a hozzáférhetőséget, hogyan juthat az adatokhoz az igénylő, illetve a hozzáféréseken túl mit tehet az adatokkal, felhasználásuk, közzétételük esetén milyen szabályokat kell követnie.

Pl. nyílt hozzáférés, [CC BY](#) licenc; nyílt hozzáférés, [CC BY-NC-ND](#) licenc; zárt hozzáférés (a kockázatoknál kifejtett indoklás miatt); nyílt hozzáférés [CC BY](#) licenccel 2022. jan. 1. után; kutatási terv benyújtása után egyedi elbírálás szerint kutatható; az adattár látogatási és felhasználási szabályzata szerinti feltételekkel kutatható.

Az adatkezelés esetleges költségei

Itt lehet megnevezni a kizárólag az archiválás és hozzáférhetővé tétel érdekében végzett tevékenységek költségeit.

Pl. az archiváláshoz szükséges anonimizálás elvégzése kb. 100 eFt-ba kerül, a pénzügyi tervbe betervezve; a DOI-k költsége kb. 100 USD.

Tervezi-e más projektek nyilvánosan elérhető adatainak használatát?

Amennyiben a projekt során publikált, nyilvánosan rendelkezésre álló, adatbankban hozzáférhető adatokat használnak fel (nagy mennyiségű, a kutatás szempontjából alapvető adatot – nem számítva a szakirodalomban, cikkekben megjelent adatokat), itt kell megadni a forrást.

Pl. NASA STScI MAST – Hubble Space Telescope adatok; OTKA K xxxxx projekt adatai a REAL repozitóriumban; az OpenBioMaps adatbázisból származó lekérdezés alapján készült a kutatás, a pontos lekérdezés és eredménye DOI azonosítóval jelölve a REAL-Data repozitóriumban kerül elhelyezésre.

Az adatok értéke, további felhasználhatósága

Itt kell megadni az adatok előre látható hasznosíthatóságát további kutatási projektekben, esetleges gazdasági hasznosíthatóságot (stb.).

Pl. az adatok felhasználhatóak a légszennyezésből adódó egészségügyi kockázatok monitorozására; az adatok várhatóan felhasználhatóak az autópárhuzamban működő vállalkozások számára.

Szakterületi adatkezelési protokollok (Domain Data Protocols)

Szakterületi adatkezelési protokollok alkalmazását javasolja a Science Europe a pályázatonként elkészítendő adatkezelési tervek helyett. Ezek leírják az adott tudományterület bevett, általánosan alkalmazott adatkezelési szabályait. Ilyen protokollt egyelőre nem ismerünk, ám a jövőben várhatóan közreadnak ilyeneket. A hazai, tudományos kutatással foglalkozó intézmények készíthetnek ilyen ajánlásokat az egyes tudományterületeken dolgozó kutatóik részére. Amennyiben ilyen protokollokat az intézmények nyilvánosságra hoznak, a kutatók pályázataikban hivatkozhatnak ezekre adatkezelési terv megadása helyett.

[Science Europe Guidance Document](#). Presenting a Framework for Discipline-specific Research Data Management (January 2018)